

Provinciale Staten

Clustercode EI
Ons kenmerk DOC-00659119
Bijlage(n) -

Uw kenmerk -
Maastricht 28 mei 2024
Verzonden 28 mei 2024

Onderwerp

Mededeling portefeuillehouder inzake de arbeidsbemiddeling (toezegging 9330) en de sociale positie (toezegging 9446) van de ontslagen medewerkers van VDL Nedcar.

Geachte Staten,

Middels deze mededeling portefeuillehouder informeren wij u over de stand van zaken van de arbeidsbemiddeling (toezegging 9330) en de sociale positie (9446) van de (ontslagen) medewerkers van VDL Nedcar. Ter voorkoming van misverstanden merken wij op voorhand op dat wij noch bij de arbeidsbemiddeling als bij de totstandkoming en naleving van het sociaal plan een formele rol hebben.

In totaal zijn tot nog toe zo'n 4000 medewerkers van VDL Nedcar ontslagen. Van de ruim 3000 Limburgse medewerkers woont het overgrote deel in Zuid-Limburg. Zo'n 500 medewerkers wonen in Midden- of Noord-Limburg. Ongeveer 1000 medewerkers zijn woonachtig in België of Duitsland.

Voor een deel van de ontslagen medewerkers geldt dat zij nog nooit hebben hoeven te solliciteren, zij uitsluitend cursussen en/of opleidingen binnen het bedrijf hebben gevolgd en zij specifiek werk hebben verricht. Op dit moment is er behoefte aan begeleiding naar een nieuwe volgende stap in de loopbaan van deze mensen en aan advies over eventuele (om)scholing en de financiering daarvan. Dit vraagt om een intensieve aanpak waarin alle partijen optimaal samenwerken.

De aanpak: zowel fysieke als digitale ondersteuning voor ontslagen VDL medewerkers

Vanaf het bericht over de eerste ontslagronde bij VDL Nedcar hebben Limburgse arbeidsmarktpartijen (gemeenten verenigd in de Arbeidsmarktregio, UWV, vakbonden, werkgeversorganisaties, publieke opleiders en de Provincie) zich samengepakt om te komen tot een gezamenlijke aanpak.

Fysiek: Tweede Werkcentrum Zuid-Limburg

Deze aanpak heeft geleid tot de opening van een tweede Werkcentrum Zuid-Limburg. Werkcentrum is de nieuwe landelijke naam van de publieke arbeidsmarktdienstverlening waarin alle regionale partners verbonden zijn. Enkele arbeidsmarktregio's, waaronder Zuid-Limburg, hebben in het kader van een pilot al een Werkcentrum geopend. Het eerste Werkcentrum Zuid-Limburg is gevestigd in Maastricht. Voor de arbeidsbemiddeling van de ontslagen medewerkers van VDL Nedcar is per 1 november 2023 (de ontslagdatum van de eerste ontslagen medewerkers) in Geleen (in de nabijheid van het bedrijf) een tweede locatie geopend. Naast de specifieke VDL doelgroep, kunnen ook andere inwoners gebruik maken van de dienstverlening van dit loket. Daarmee krijgt dit Werkcentrum een structureel karakter. Zoals gezegd heeft de Provincie geen rol binnen deze publieke arbeidsmarktdienstverlening.

Digitaal: online arbeidsmarktplaats

Naast de fysieke dienstverlening is een digitaal platform in het leven geroepen; arbeidsmarktplaats.eu. Op dit platform worden werkzoekenden en werkgevers met vacatures bij elkaar gebracht. Het platform is tot op dit moment door ongeveer 5.000 bezoekers bezocht.

Werkgevers- en bemiddelingsaanpak

Een belangrijk onderdeel van de dienstverlening is de aanpak van toekomstige werkgevers. Omdat de kwaliteiten van een grote groep medewerkers niet direct aansluiten op de vraag van werkgevers, maar er wel veel vacatures zijn, is het belangrijk om een goede werkgeversdienstverlening op te zetten. Het uitgangspunt van deze dienstverlening is het vormen van een goede propositie van de werkgever naar een nieuwe potentiële werknemer. Dat is dus meer dan alleen een match tussen werkgever en werknemer. In een krappe arbeidsmarkt is het van belang dat de werkgevers goed nadenken over hun propositie naar potentiële werknemers. Daar worden ze dan ook actief in begeleid. Tot op heden hebben ongeveer 650 werkgevers met vacatures zich voor deze werkgeversdienstverlening gemeld.

Om de match tussen werkzoekende en werkgever te maken vinden er tal van activiteiten plaats binnen de context van het Werkcentrum en de werkgeversaanpak. Er zijn tot nog toe reeds tal van job-events georganiseerd (met inmiddels 1000 bezoekers) en er zijn enkele tientallen video's gemaakt van werkgevers voor op arbeidsmarktplaats.eu en hebben andere werkgevers aangegeven dit ook te willen. Ook bij deze werkgeversaanpak heeft de Provincie geen inhoudelijke rol.

Gebruik van publieke dienstverlening door ontslagen medewerkers

Elke ontslagen medewerker is voor het bereiken van de formele ontslagdatum welkom in het Werkcentrum. De praktijk leert dat een deel van de medewerkers dit ook daadwerkelijk doet.

- Tot 1 maart 2024 zijn er ongeveer 850 meldingen geweest bij het UWV voor een WW uitkering.
- De meldingen bij het Werkcentrum verlopen gefaseerd. Anders dan in de eerste golf, betreft de tweede ontslagronde met name medewerkers met vaste dienstverbanden. Deze hebben te maken met verschillende opzegtermijnen.

Niet alle ontslagen medewerkers hebben zich bij het Werkcentrum gemeld en/of zijn gebruik gaan maken van publieke dienstverlening (naast begeleiding en bemiddeling, ook het verstrekken van een uitkering) aangezien:

- *Een deel van deze groep inmiddels elders werk heeft gevonden.* Dit is deels het gevolg van de krappe arbeidsmarkt, maar ook door preventieve activiteiten van de arbeidsmarktpartners (bemiddeling en advies voor de eerste ontslagdatum). In dit geval is er geen sprake van actieve registratie bij de publieke dienstverlening. (Hierdoor zijn de geboekte resultaten van het Werkcentrum altijd groter dan met cijfers aangetoond kan worden.)
- *Een deel van deze groep buiten beeld van de publieke arbeidsmarktdienstverlening valt.* Bijvoorbeeld de arbeidsmigrant in de flexibele schil. Ook voor deze groep staat de dienstverlening open, maar in de praktijk maken zij hier minder gebruik van.

Focus op mensen die geen werk vinden

Prioriteit hebben de medewerkers die niet direct werk vinden. De publieke arbeidsmarktdienstverlening moet met name deze mensen helpen.

Oorzaken waardoor mensen niet snel een nieuwe baan vinden zijn divers en persoonlijk. Maar in grote lijnen zien we dat het profiel van een deel van de ontslagen medewerkers niet naadloos aansluit op de vraag uit de arbeidsmarkt. Dit kan te maken hebben met bijvoorbeeld opleidingsachtergrond, eenzijdige werkervaring of leeftijd.

Het personeelsbestand van VDL Nedcar kenmerkt zich door de leeftijdsopbouw. Van het totaal zijn meer dan 1600 medewerkers 50 jaar of ouder. Daarnaast zien we dat het overgrote deel (meer dan 3000 medewerkers) een mbo2 niveau of lager heeft. Van deze groep heeft het grootste deel geen startkwalificatie. Dit zijn factoren die het risico op langdurige werkloosheid kunnen verhogen. Daarnaast zien we dat het gemiddeld salarisniveau van VDL Nedcar zo'n 15% hoger lag dan marktconform in de regio. Dat is een drempel bij de bemiddeling naar nieuw werk. Aanvullende scholing kan een onderdeel zijn van de oplossing hiervan.

Vanwege de gefaseerde instroom in combinatie met de beperkingen van het delen van persoonsgegevens is het niet mogelijk om hier volledige aantallen en informatie over te geven.

Financiering dienstverlening vormt uitdaging

Naast de reguliere publieke dienstverlening is er behoefte aan aanvullende activiteiten voor de mensen die er met de voorliggende voorzieningen binnen het sociaal plan niet in slagen nieuw werk te vinden. Er is voor gekozen om als Provincie bij het verkrijgen van financiering voor deze aanvullende activiteiten een faciliterende rol te vervullen door bijvoorbeeld ondersteuning te bieden bij het opstellen van aanvragen in dit kader.

Deze aanvullende activiteiten zullen met name bestaan uit extra begeleiding en scholing. Als er niet wordt geïnvesteerd in scholing zal een aantal ontslagen medewerkers langdurig werkloos blijven; ondanks het feit dat ze onmisbaar zijn voor de arbeidsmarkt en over waardevolle vaardigheden beschikken. Om deze scholing te financieren hebben de betrokken partijen (Gemeente Sittard-Geleen namens Arbeidsmarktregio Zuid-Limburg, Provincie Limburg, FNV, CNV, LWV, en MKB Limburg) op 10 oktober 2023 Minister Van Gennip (Sociale Zaken en Werkgelegenheid) verzocht om voor extra middelen ter beschikking te stellen om deze scholing te kunnen realiseren. Op 22 februari 2024 heeft de Minister laten weten dat ze hier niet toe bereid is en daarbij gewezen op de inzetbaarheid van bestaande regionale middelen en mogelijkheden binnen het Just Transition Fund (JTF).

Vooruitlopend op de beantwoording van de brief door de minister zijn op initiatief van het ministerie van SZW ambtelijk de mogelijkheden binnen het JTF verkend. Dit heeft geleid tot een op 31 januari 2024 ingediende aanvraag voor dit fonds. Op 14 maart 2024 is dit project echter afgewezen, omdat de aanpak onvoldoende zou aansluiten bij de doelstellingen van het JTF.

De inzetbaarheid van bestaande middelen is beperkt. In het verzoek aan de Minister wordt al aangegeven dat deze middelen gezien de omvang en de kenmerken van de opgave niet toereikend zijn.

Dit leidt tot de conclusie dat financiering voor scholingsactiviteiten op dit moment niet rond is. Het gesprek met het Rijk wordt voortgezet en andere financieringsmogelijkheden worden onderzocht om dit alsnog geregeld te krijgen. Dit is in eerste instantie een taak van de partijen met een wettelijke verantwoordelijkheid. Wij ondersteunen deze partners actief.

Op 2 mei 2024 is een aanvraag voor het Europees Sociaal Fonds (ESF+) ingediend. Hierin neemt de arbeidsmarktregio, in samenwerking met alle partners in het Werkcentrum, de lead. Bij deze aanvraag zal naar verwachting voor cofinanciering ook naar de Provincie worden gekeken. Mocht dit verzoek worden gedaan, dan zullen wij rekening houden met de door uw Staten aangenomen Gewijzigde Motie 3063 Zeedzen c.s. inzake 'Geef VDL NedCar medewerkers een toekomstperspectief' d.d.12 april 2024¹. De eventueel benodigde financiële bijdrage van de Provincie zal aan uw Staten worden voorgelegd.

Sociaal plan

Volledigheidshalve vermelden we dat werkgever (VDL Nedcar) en werknemers een sociaal plan zijn overeen gekomen. Dit plan kan via de link in de voetnoot worden gedownload². Het sociaal plan, waar publieke partijen geen rol en betrokkenheid bij hebben gehad, bestaat grofweg uit twee onderdelen: de eenmalige financiële vergoeding bij ontslag (de transitievergoeding) en de middelen voor outplacement, detachering en eventueel scholing. Publieke partijen is niet bekend in welke mate de middelen voor outplacement e.d. worden ingezet. Waar mogelijk wijzen de partijen binnen het Werkcentrum de ontslagen medewerker op de voorzieningen van het sociaal plan.

Tot slot

Deze mededeling geeft een actueel overzicht over de arbeidsbemiddeling van de ontslagen medewerkers van VDL Nedcar. Sinds de opening van het Werkcentrum Geleen op 1 november 2023 ontwikkelt de dienstverlening zich op basis van de behoeftes van medewerkers die zich melden voor ondersteuning en de vraag van werkgevers.

Hierbij merken wij op dat wij ons realiseren dat voor een groot aantal medewerkers geldt dat zij het verlies van hun baan nog moeten verwerken. Wanneer deze oud medewerkers van VDL Nedcar solliciteren, dan hebben ze niet de garantie dat ze (meteen) een nieuwe baan zullen vinden. Wij vinden dat naar deze mensen extra aandacht moet uitgaan. Cruciaal daarbij is de financiering van de hiervoor geschetste aanpak.

¹ <https://limburg.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Item/c89031b2-cb69-4ff6-8027-76bd4bbeafbe>

² <https://www.fnv.nl/getmedia/1ee95a1d-c8c7-4092-8019-3e8f73c280b1/315-sociaal-plan-vdl-nedcar-15-06-2023-31-12-2024.pdf>

Wij zullen de verdere gang van zaken blijven volgen en uw Staten bij nieuwe ontwikkelingen actief informeren.

Wij beschouwen hiermee toezegging 9330 (d.d. 24 november 2023) en toezegging 9446 (d.d. 22 maart 2024) als afgehandeld.

Gedeputeerde Staten van Limburg
namens dezen,

Mevr. mr. ing. E.A.M.B. (Elianne) Demollin-Schneiders L.L.M.